

From: דניאל מורגנשטרן [mailto:danmorgi@zahav.net.il]
Sent: Wednesday, March 30, 2011 11:54 PM
To: taharutiut
Subject: ייר עמדה

*** Pmo security detected hostile content in this email and removed it. ***
\\מסק\הועדה להגברת התחרותיות במשק.doc Summary metadata stripped

שלום רב

רצ"ב נייר עמדה לעבודת הועדה

אודה חלכם על אישור קבלתו בחוזר

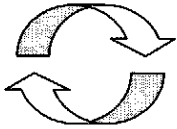
בכבוד רב

דניאל מורגנשטרן

***** The contents of this email and any attachments are confidential.
They are intended for the named recipient(s) only. If you have received this email in error
please notify the system manager or the sender immediately and do not disclose the contents
to anyone or make copies. ** PMO Security scanned this email for viruses, vandals and
malicious content. **

***** \\מסק\הועדה להגברת התחרותיות במשק.doc

יעוץ כלכלי וסביבתי

רח' משמר הירדן 81 א' תל אביב 69865
טל' 03 – 6484971 פקס' 03 - 6491032
e-mail: danmorgi@zahav.net.il
052 – 8808800

תל אביב 30 מרץ 2011

DANIEL MORGENSTERN

דניאל מורגנשטרן

לכבוד
הועדה להגברת התחרותיות במשק
משרד ראש הממשלה
הקריה - רח' קפלן
ירושלים

שלום רב,

הנדון: נייר עמדה ביחס להגברת התחרותיות במשק

במענה לפרסומכם ברבים לבוא ולהביע עמדתנו הנני נענה בזאת לקריאה ומעלה את כשלי היישום של חוק הפיקדון על מכלי משקה התשנ"ט 1999 והחוק לאיסוף וטיפול באריזת תש"ע 2010.

1. כל השרים לאיכות הסביבה משנת 2002 ואילך, החל מהשר צחי הנגבי ועד לשר גלעד ארדן, אך במיוחד השרים גדעון עזרא וגלעד ארדן – לא נענו לקריאותי החוזרות ונשנות ליטול מתאגיד האיסוף את ההכרה שקיבל מכוחו של סעיף 8 א' בחוק ולפתוח את איסוף מכלי המשקה לתחרות חופשית.

2. השר גדעון עזרא משך את הצעת החוק הממשלתית משולחן ועדת הכלכלה של הכנסת ועצר את הליכי תיקון החוק. הצעת התיקון הממשלתית הועלתה על שולחן הכנסת לאחר כמעט 5 שנים במטרה להנגיש את החוק לציבור הרחב, לפתוח את ענף איסוף מכלי המשקה ומחזורם לתחרות, תוך הוזלת עלויות הטיפול, העמקת שיעורי האיסוף, סילוק כרישי עולם הפשע מחצרי המחזור, ובקיצור - להגדלת רווחת הציבור.

3. מעורבותם ארוכת הימים של בעלי החברה המרכזית למשקאות קלים (קוקה קולה) בע"מ כנציגי תעשיית המשקאות הצליחה, באמצעות חברי הכנסת של סיעת ש"ס, לקלקל את החוק המקורי, ע"י הכנסת גורם מתווך בצורת "תאגיד איסוף" של מכלי המשקה. תאגיד זה אינו אלא חברה פרטית בע"מ בבעלות 4 יצרניות המשקאות ובהובלת הגדולה שבהן החברה המרכזית, ובנוסף לה: נביעות, טמפו, ויפאורה – תבורי.

4. לפי תיקון מספר 2 לחוק משנת 2000, שוחררו היצרנים מאחריות לשיעורי האיסוף והמחזור, לצמצום הפסולות, ולהתנהגות סביבתית וצרכנית נכונה. האחריות הזו הוטלה על התאגיד והוא מצידו בחר

בכל דרך כדי להסיר האחריות מכתפיו: התאגיד המשיך בעיקשות בלתי מוסברת להתנגד להרחבת תחולת החוק למכלים המשפחתיים (1.5 ליטר ומעלה); בסוף כל שנה, פנה, במחטף, לשר להגנת הסביבה כדי שזה יתמוך בבקשתו לוועדת הכלכלה של הכנסת להורדת יעדי האיסוף באופן רטרואקטיבי מ 1 לינאר של אותה שנה ע"מ לפטור התאגיד מקנסות ענק.

5. על כך העיר כבר מבקר המדינה בדו"ח 58 ב' שהשרים להגנת הסביבה מנעו באופן זה מקרן הניקיון שבמשדר לגבות מהתאגיד תשלומי קנסות בגובה 216.5 מיליון ₪ במשך 5 השנים הראשונות לקיום החוק!

6. תיקון מספר 4 לחוק הפיקדון על מכלי משקה מפברואר 2010, הוציא את תאגיד האיסוף מכלל החוק. הטיל אחריות ישירה על היצרנים, אך לא פתח את איסוף מכלי המשקה הריקים לתחרות חופשית, נהפוך הוא – הועמק עוד יותר כוחו המונופוליסטי של התאגיד.

7. יתרה מזאת: החוק לא הונגש לכלל ציבור הצרכנים, לא הועמק האיסוף, לא הורחבה תחולתו על המכלים המשפחתיים בתירוץ הקלוקל שב 4 השנים הבאות עדיף איסוף וולונטרי ע"פ איסוף באמצעות הפיקדון – בדותא מופרחת. חמור מכל – כוחו המונופוליסטי של תאגיד המחזור חוזק הפעם בחסותו הישירה של השר להגנת הסביבה, והכול – בתמורה לתמיכת תעשיית המשקאות בהצעת חוק הסדרת הטיפול באריזות התשי"ע 2010.

8. שבוי בקסמי ראשי החברה המרכזית למשקאות קלים נסע השר ארדן בראש משלחת נכבדה בראשית נובמבר 2009 לסיור שארגנו עבורו לבלגיה, הולנד, וגרמניה כדי ל"אמץ" את המודל הבלגי לטיפול בנושא האריזות.

9. מה תימה שעיקרי "חוק האריזות", כמו מרבית סעיפיו סוכמו עם ראשי החברה המרכזית בהסכם כתוב שנחתם ע"י השר, טרם כל דיו ציבורי או פרלמנטרי. הח"מ, מומחה לטיפול בפסולת ולמחזור, וכמי ששימש במשך 8 שנים כיועץ הסביבתי לשלטון המקומי, ובשנת 1992 יזם בעצמו את חוק הפיקדון על מכלי משקה – דאג להזהיר מעל לכל במה ובכל כלי תקשורת (כולל בדיוני ועדת הכלכלה של הכנסת שדנה בהצעת חוק האריזות) – כי מדינת ישראל הולכת בידועין אל כשל ממלכתי כולל בטיפול בנושא – בדומה למה שקרה בגרמניה.

10. גרמניה חוקקה את חוק האריזות בשנת 1992 והפקידה את הנושא כולו בידי תאגיד יחיד DSD שמטבע הדברים היה מונופול. רק בעקבות ביקורת ציבורית נוקבת נפתח השוק ובשנת 1999 נכנסו 8 חברות מסחריות ותאגידיים לאיסוף ומחזור האריזות, וראה זה פלא: העלויות השנתיות של הטיפול באריזות ירדו מ 2.2 מיליארד יורו לשנה לכדי מחצית – ל 1.1 מיליארד יורו בלבד!

11. מנכ"ל התאגיד ההולנדי לטיפול באריזת נקב בהרצאתו ברמת גן במספר של 365 מיליון יורו לשנה – כעלות השנתית של הטיפול (קרוב לשני מליארד ₪). מכאן ההערכה שהעלות השנתית בישראל תגיע לכדי מחצית, או קרוב למיליארד יורו. זה לא מנע מהשר להגנת הסביבה לנקוב בנתון המגוחך שהעלות הממוצעת לטיפול באריזה בישראל תהיה 14 אג' ובסה"כ 100 מיליון ₪.
12. אלא שגם עובדות קשות אלה לא שכנעו את השר ארזן כי אסור להפקיר את כל ענף איסוף ומחזור האריזות בישראל בידי תאגיד מונופוליסטי יחיד. על מנת להבטיח את בלעדיותם בתחום – טרחו נציגי החברה המרכזית להכניס לחוק סעיף שב 3 השנים הראשונות לתחולתו לא יהיה מקום לתאגיד שאיננו מלכ"ר. באופן זה הבטיחו לעצמם התעשיינים, בחסות ובהסכמת השר להגנת הסביבה, שלא תתאפשר שום תחרות או דריסת רגל לגוף מקצועי בעל ידע זר וניסיון מוכח.
13. מה תמה שמשנת 2011 יתחיל לשלם כל אזרח במדינת ישראל סכומי עתק שלא לצורך לתאגיד מונופוליסטי בבעלות תעשייני ישראל עבור טיפול כושל, בלתי יעיל ונטול תחרות – עבור כל אריזה, בדומה לתשריט הגרמני בין 1992 – 1999.
14. כך אין מעודדים תחרותיות במשק. לעומת זאת זוכים לצל"ש ולעיטור כבוד בדמות ה"גלובוס ירוק" מארגון הגג של הארגונים הירוקים.
15. למותר לציין כי במידת הנדרש אהיה מוכן להופיע בפניכם ולהסביר את הטעון הסבר

בכבוד רב

דניאל מורגנשטרן

יועץ כלכלי וסביבתי ומומחה למחזור

